

JIM ROHN

*Cele cinci
elemente
esențiale
ale vieții*

*Ghidul
succesului
personal*



EDITURA AMALTEA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
JIM ROHN

Cele cinci elemente esențiale ale vieții / Jim Rohn
trad.: Iris Manuela Anghel-Gîțlan. - București:
Amaltea, 2006

ISBN (10) 973-7780-59-0;
ISBN (13) 978-973-7780-59-1

I. Anghel-Gîțlan, Iris Manuela (trad.)

159.923.3

THE FIVE MAJOR PIECES TO THE LIFE PUZZLE
JIM ROHN

© 1991 by Jim Rohn

CELE CINCI ELEMENTE ESENȚIALE ALE VIEȚII
JIM ROHN

ISBN (10) 973-7780-59-0;
ISBN (13) 978-973-7780-59-1

© 2006 – EDITURA AMALTEA

☞ Cuprins

Cuvânt înainte	7
Introducere	9
Capitolul 1. <i>Filozofia</i>	15
Capitolul 2. <i>Atitudinea</i>	43
Capitolul 3. <i>Acțiunea</i>	63
Capitolul 4. <i>Rezultatele</i>	79
Capitolul 5. <i>Stilul de viață</i>	97
Concluzii: <i>Cum să dezvoltăm simțul imperativului</i>	107
Despre autor	117

∞ Cuvânt înainte

Succesul este – prin natura lui – uluitor și evaziv, reușind cu măiestrie să-și ascundă comorile din calea tuturor celor care îl caută, cu excepția unui număr redus de indivizi.

Succesul – datorită structurii sale complexe – trebuie atras cu forța unui magnet, nu căutat. Obținem răsplăți și înregistrăm progrese nu datorită căutărilor noastre asidue, ci datorită evoluției noastre, căci ea este cea care determină rezultatele finale.

„Ca **să avem** mai mult, trebuie **să evoluăm** mai mult“ – este chintesența filozofiei dezvoltării personale, a succesului și fericirii – subiecte abordate de Jim Rohn în „Cele cinci elemente esențiale ale vieții“.

Filozofia noastră personală este cea care generează atitudinea individuală. **Atitudinea** este cea care determină cantitatea și calitatea activității noastre. Această activitate influențează rezultatele finale și echilibrate, iar rezultatele generează **stilul de viață** pe care îl ducem.

Rezultatele și stilul de viață sunt efectele – circumstanțele pe care le moștenim –, dar filozofia noastră personală, atitudinea și activitatea sunt cauzele supreme ale efectelor.

Ca să schimbăm efectele, trebuie să schimbăm cauzele. Cu toate acestea, cei mai mulți oameni blamează efectele, dar continuă să susțină cauzele.

În această carte – a treia – Jim Rohn ne prezintă idei și opinii în stilul său unic, dând glas speranței și muzei inspirației și oferind răspunsuri celor aflați în căutarea unei vieți mai bune. Lucrarea sa reprezintă un adevărat izvor de încurajare pentru toți cei care îmbrățișează filozofia potrivit căreia:

„Poți să ai mai mult decât ai acum pentru că ești capabil să atingi stadii de dezvoltare inimaginabile“. Lăsați-vă cuprinși de vraja binefăcătoare a cuvintelor și mesajelor filozofiei lui Jim Rohn! După ce veți citi și stăpâni „Cele cinci elemente esențiale ale vieții“, veți descoperi un potențial nemărginit, cum nu ați crezut vreodată că poate exista.

KYLE WILSON

*Președintele companiei
Jim Rohn International*

∞ Introducere

În acest moment din viața voastră, aveți șansa să dispuneți de un document de o forță uluitoare, pe care sper că îl veți citi cu aceeași seriozitate pe care eu am depus-o în conceperea și scrierea lui.

Veți crede la început că este vorba despre niște simple cuvinte așternute pe hârtie. Dar aceste cuvinte și gândurile pe care le stârnesc au o putere unică. Obiectivul nostru – al vostru și al meu – este să transformăm aceste cuvinte în idei și emoții, care se vor transforma în niște instrumente extrem de puternice, destinate să modeleze un nou stil de viață, caracterizat prin țeluri noi, dar și printr-o hotărâre de fier de a deveni ceea ce dorim să fim.

Menirea celor mai multe cărți este de a bucura spiritul sau de a informa. Menirea *acestei* cărți este de a inspira. Faptul că ați intrat deja în posesia ei ne dă de înțeles că vă aflați în căutarea unui anumit lucru. Poate că vă doriți să schimbați ceva în viață. Poate considerați că meritați mai mult decât sunteți plătiți sau că sunteți înzestrați cu un talent mult mai mare, pe care activitatea curentă nu vă permite să-l exploatați la maxim. Poate că vă confrunțați cu niște dileme personale care vă tulbură existența.

Indiferent ce v-a împins să recurgeți la acest gest – de a analiza ideile prezente în această carte – se pare că vă aflați în căutarea unor răspunsuri. Faceți parte dintre norocoșii vieții, care sunt gata să întreprindă câteva schimbări în universul lor – și acesta este subiectul cărții de față: transformarea vieții umane din ceea ce este în prezent în ceea ce ar trebui să fie.

Începutul procesului de schimbare

Ideea de schimbarea apare din două motive. Unul dintre aceste motive este *disperarea*. Uneori, circumstanțele din viața noastră devin imposibil de controlat, încât abandonăm căutarea răspunsurilor pentru că suntem copleșiți de întrebări fără soluție. Dar tocmai această disperare covârșitoare ne determină să căutăm răspunsurile. Disperarea este rezultatul final și inevitabil al timpului îndelungat în care am neglijat și ignorat marile provocări ale vieții, încât ajungem într-un moment în care dorința de a găsi răspunsurile și soluțiile la problemele noastre urgente devine imperativă.

Al doilea motiv care ne determină să facem schimbări în viața noastră este *inspirația*. Să sperăm că acesta este punctul în care vă aflați acum – vă simțiți inspirați să întreprindeți schimbări majore și dramatice în universul vostru, ca rezultat al mesajului pe care vi-l voi împărtăși prin intermediul acestei cărți.

Inspirația poate avea nenumărate izvoare și rădăcini. Un cântec, o carte sau un discurs impresionant – toate acestea pot deveni adevărate muze ale inspirației. Povestea unei persoane care a reușit în viață, în ciuda tuturor obstacolelor, ne poate face cu ușurință sufletul să vibreze. Inspirația – indiferent de muza ei – trezește la viață sentimente, care reaprend flacăra speranței, ambiției și hotărârii. Este vocea încurajării și a garanției care ne ajută să ne descoperim potențialul. Întrezărim o rază de speranță și mintea începe „să scaneze“ toate posibilitățile, copleșiți și animați de promisiunea succesului și a fericirii. În acest moment fulgerător, când inspirația ne răvășește sufletul, trecem la acțiune sau nu facem nimic. Dacă ne mulțumim doar să ne bucurăm de aceste sentimente extraordinare, pierdem în cele din urmă posibilitățile și promisiunea care le-a stârnit.

Indiferent unde vă aflați în acest moment, indiferent dacă acțiunile vă sunt dictate de disperare sau de muza inspirației,

vă rog să acordați atenția voastră necondiționată acestei cărți și o duceți la bun sfârșit, nu doar să o începeți. La final, oamenii ne vor aprecia viața nu în funcție de lucrurile pe care le-am început, ci de cele pe care le-am desăvârșit prin eforturile și hotărârile noastre.

Am conceput această carte cu foarte multă atenție, bazându-mă pe idei și opinii care au puterea de a vă schimba viața în adevăratul sens al cuvântului. Sunt convins că opera mea se va dovedi o adevărată muză a inspirației, având forța de a modifica *orice* circumstanțe pe care destinul vi le va presăra în cale. Pentru ca aceste idei să-și reverse puterea magică asupra vieții voastre, trebuie să vă rezervați puțin timp în săptămânile următoare și să vă analizați cu seriozitate direcția pe care o urmați, să reflectați asupra mesajului cărții și să puneți în aplicare principiile pe care le veți citi în paginile ei.

Voi începe prin a vă împărtăși câteva idei importante și preliminar, cu ajutorul cărora veți putea porni în marea aventură a vieții voastre pentru a descoperi succesul și fericirea.

Cheia succesului și a fericirii

Progresul nostru depinde, uneori, doar de câteva principii importante. Aceste principii fundamentale au o influență covârșitoare asupra sănătății, fericirii și conturilor noastre bancare. Nu trebuie să înțelegeți că doar câteva idei au puterea de a vă schimba viața, căci nu este adevărat. Ce vreau să înțelegeți este că această căutare a marilor răspunsuri ale vieții se bazează pe cinci elemente de bază, pe care le vom analiza în această carte. Ele vor genera rezultatele pe care le vom obține în final.

Nu veți putea deține controlul asupra *tuturor* aspectelor vieții. Să încercați să realizați acest lucru, înseamnă să cădeți pradă unui ocean de frustrări. De aceea, este bine să stăpâniți câteva, dacă nu le puteți stăpâni pe toate; pe cele care vă vor

schimba viața în adevăratul sens al cuvântului; aspectele esențiale care vor avea cel mai mare impact în determinarea calității existenței voastre.

În această căutare a răspunsurilor pentru o viață mai bună, încercați să țineți mereu seama de aspectele care nutresc cea mai mare influență, care vă pot schimba realmente universul în care trăiți! Dacă veți stăpâni aceste noțiuni fundamentale, vă promit că nu veți fi dezamăgiți de rezultatele pe care le veți obține.

Trebuie să stăpânim cu toții aceste noțiuni fundamentale ale vieții. Este vorba de aceleași secrete ale succesului și fericirii pe care oamenii le-au pus în practică încă de la începuturile lumii. Nu există reguli pentru marile realizări ale omenirii. Există doar niște principii de bază, în jurul cărora se învârt toate acțiunile noastre.

În încercarea de a vă îmbunătăți circumstanțele prezente, nu vă îndepărtați niciodată de aceste principii nemuritoare, care au trecut din generație în generație, devenind adevărate pietre de temelie în procesul de descoperire, dezvoltare și trăire a unei vieți ideale.

Cele cinci elemente esențiale ale vieții

Dacă toți cei care au citit această carte ar dori să-și conceapă propria listă de principii fundamentale, ar fi cu totul diferită de cele concepute de semenii lor. Și până într-un anumit punct, toate răspunsurile ar fi corecte, deoarece fiecare dintre noi are o viziune despre viață cu totul diferită de restul lumii.

Este important să înțelegeți că lista pe care o voi prezenta în paginile acestei cărți nu anulează – sub nici o formă – propriile voastre liste, iar cele cinci principii enunțate de mine nu sunt *singurele* care trebuie luate în considerare. Nu sunt nici atât de înțelept și nici atât de îngâmfat încât să pretind că dețin toate răspunsurile, iar răspunsurile mele nu sunt *singurele* pe care trebuie să le puneți în aplicare. Principiile despre care vom discuta în această carte sunt cinci concepte importante, care joacă un rol vital în obținerea succesului

vostru, așa cum au jucat și pentru generațiile trecute. Din toți anii de cercetare și experiență, din întâlnirile cu succesul, dar și cu eșecul, din discuțiile și parteneriatele pe care le-am avut, rezultă fără umbră de îndoială că aceste cinci principii și-au păstrat neștirbită capacitatea de a genera rezultate pozitive, menite să schimbe radical viața unui individ.

Testul timpului este adesea cel mai bun indiciu al valorii unui anumit lucru. De aceea, vă invit să analizați cu atenție cele cinci principii fundamentale, care par să se afle întotdeauna la cârma existenței noastre.

Nu dețin răspunsurile finale și imbatabile pentru o viață ideală. Există foarte mulți oameni care pretind că știu *adevărul* și că au descoperit ultima piesă lipsă din mozaicul vieții. Dar nu va exista niciodată un răspuns final pentru simplul motiv că nu va exista niciodată o întrebare finală. De aceea, vă sfătuiesc să acordați atenția voastră necondiționată acestor principii fundamentale. Vă asigur că în final veți fi încântați de rezultatele pe care le veți obține – căci aceste principii sunt cele **cinci elemente esențiale ale vieții**.

∞ Capitolul 1

FILOZOFIA

Filozofia este piatra de temelie a **celor cinci elemente esențiale ale vieții**. Un factor determinant al direcției pe care o urmăm în viață este modul în care *gândim*. Gândurile, ideile și informațiile – tot ceea ce ia naștere în mintea umană – alcătuiesc *filozofia* noastră personală. Această filozofie ne influențează ulterior obiceiurile și comportamentul și de aici începe povestea noastră.

Cum se naște filozofia noastră personală

Filozofia noastră de viață este rezultatul cunoștințelor noastre și al procesului de dobândire a acestor cunoștințe. De-a lungul vieții, ne alimentăm izvorul cunoașterii din foarte multe surse, precum școala, prietenii, partenerii, influențele exercitate de mass-media sau căminul părintesc; din cărțile pe care le citim, dar și prin intermediul procesului de ascultare și observare. Sursele de cunoaștere și informare care au contribuit la formarea filozofiei noastre sunt practic nelimitate.

Când atingem pragul maturității, toate informațiile noi care ne parvin trec prin filtrul filozofiei noastre personale. Conceptele care se îmbină armonios cu principiile noastre sunt stocate în memorie și contribuie la realimentarea izvorului gândirii noastre. Ideile care sunt în contradicție cu opiniile și concepțiile pe care ni le-am format deja sunt adesea respinse.

Pentru a accepta noile informații, trebuie să ne verificăm, adesea, opiniile și concepțiile preexistente. În timp ce încercăm

să îmbinăm ideile noi cu cele vechi, rezultatul constă fie în consolidarea principiilor trecute, fie în extinderea granițelor filozofiei prezente.

Aceleași principii care alcătuiesc filozofia noastră determină și sistemul nostru de valori. Bazându-ne pe aceste concepții, am tras anumite concluzii referitoare la valorile spiritului uman. *Facem* ceea ce considerăm că este *valoros*. Dacă o persoană se hotărăște să se trezească în fiecare zi la ora 5 dimineța pentru a profita de oportunitățile ce îi vor permite să ofere familiei sale cât mai multe lucruri frumoase în viață, ce înseamnă acest lucru? Înseamnă că individul respectiv acționează așa cum îi dictează filozofia sa. Și reciproca este valabilă. Dacă o persoană preferă să doarmă până la prânz, acționează în concordanță cu filozofia sa. Dar rezultatele celor două filozofii – celor două mentalități – sunt complet diferite.

Ne-am conceput cu toții anumite idei și principii referitoare la lucrurile care ne influențează viața, bazându-ne pe informațiile pe care le-am acumulat de-a lungul anilor. Fiecare dintre noi are o părere personală despre guvern, educație, patroni și multe alte aspecte ale existenței noastre. Ideile referitoare la aceste aspecte contribuie la formarea filozofiei noastre și ne ajută să tragem anumite concluzii despre univers și modul lui de operare. Concluziile pe care le tragem, bazate pe sistemul de valori, ne determină modul în care acționăm în fiecare zi și în orice împrejurare. Am luat și vom continua să luăm hotărâri bazându-ne pe lucrurile pe care le considerăm valoroase. Dacă aceste decizii ne ajută să obținem succesul sau – dimpotrivă – ne împing în prăpastie, acest lucru depinde de informațiile pe care le-am acumulat de-a lungul timpului și care constituie fundamentul filozofiei noastre.

Filozofia personală presupune ridicarea ancorelor și navigarea în larg

Pe parcursul existenței noastre, vântul circumstanțelor ne lovește fără încetare, influențându-ne viața în mod dramatic.

Am înfruntat cu toții vântul dezamăgirii, al disperării și al suferințelor adânci. Atunci, care este motivul pentru care – navigând cu propria noastră corabie, pornind din același loc și având aceeași destinație în minte – sosim la sfârșitul călătoriei în „porturi“ complet diferite? Nu navigăm pe aceleași mări? Nu am înfruntat același vânt al circumstanțelor și aceleași furtuni de tristeți și nemulțumiri?

Destinația diferită la care ajungem în viață este determinată de modul în care pornim în larg. Felul în care gândim influențează radical această destinație. Nu circumstanțele stabilesc diferența uriașă între destinațiile noastre, ci felul în care pornim în larg.

Destinul ne rezervă aceleași circumstanțe tuturor. Cu toții avem parte de dezamăgiri și provocări. Cu toții trăim momente când – în ciuda celor mai bune planuri și eforturi – totul pare să se destrame. Circumstanțele neprielnice nu sunt rezervate doar oamenilor săraci, nevoiași sau needucați. Și bogații, *dar și* săracii au copii care se confruntă cu diverse probleme. Și bogații, *dar și* săracii au probleme în căsnicie. Și bogații, *dar și* săracii întâlnesc în cale aceleași provocări care duc la faliment și disperare. Așadar, nu evenimentele în sine determină calitatea vieții noastre, ci hotărârile pe care le luăm când navigăm în larg și descoperim că – în ciuda tuturor eforturilor noastre – vântul și-a schimbat direcția.

Când vântul își schimbă direcția, trebuie să ne schimbăm și *noi*. Trebuie să cârmuim cu multă grijă corabia, în așa fel încât să ne îndreptăm în direcția dorită. Modul în care pornim în larg – felul în care *gândim și acționăm* – ne poate distruge viața cu mai multă ușurință decât orice altă provocare a sortii. Modul în care reacționăm în fața greutăților este mult mai important decât obstacolele în sine. În momentul în care vom înțelege acest lucru, ne vom da seama în cele din urmă că provocare cea mai mare a vieții este să preluăm controlul gândirii noastre.

Arta de a ne adapta corabia în funcție de vânturile schimbătoare, în loc să ne lăsăm duși de valuri, presupune dezvoltarea

unei noi discipline. Asta înseamnă că trebuie să ne formăm și să ne consolidăm o filozofie de viață puternică, ce ne va influența pozitiv toate acțiunile, gândurile și hotărârile. Dacă vom duce la bun sfârșit această misiune nobilă, rezultatul pe care îl vom obține va fi o schimbare dramatică, survenită în contururile bancare, veniturile, relațiile și stilul nostru de viață. Dacă ne putem schimba modul în care percepem, judecăm și privim aspectele importante ale existenței noastre, atunci ne putem schimba radical viața.

Cum putem dezvolta o filozofie puternică

Nu circumstanțele exercită cea mai puternică influență asupra acțiunilor noastre în fața oportunităților de mâine, ci modul nostru de a *gândi*. Gândurile și concluziile la care am ajuns în viață reprezintă suma totală a lucrurilor pe care le-am învățat până acum.

Procesul de învățare joacă un rol important în determinarea filozofiei noastre. De-a lungul timpului, am reușit cu toții să strângem un volum impresionant de cunoștințe. Este imposibil ca informațiile ce ne parvin în fiecare zi să nu exercite o influență puternică asupra modului nostru de a gândi. Minteă umană înregistrează mereu imagini, sunete și priveliști de pretutindeni. Toate experiențele trăite se întipăresc în neuronii cerebrali. Cuvintele, cântecele, programele de televiziune, conversațiile și cărțile – toate lasă o amprentă puternică asupra computerelor noastre cerebrale. Emoțiile, gândurile sau activitățile în care suntem implicați creează noi circuite în creier, care se conectează cu cele existente deja. Tot ceea ce ne-a influențat sau ne-a impresionat în viață a fost înregistrat pentru totdeauna, iar suma personalității noastre o constituie această stocare de informații, conectate la rețeaua atât de fragilă de impulsuri chimice și electrice din creierul uman. Toate experiențele trăite – exterioare sau interioare – ne conferă acest statut unic pe care îl numim personalitate individuală.

Modul în care îmbinăm și punem în practică aceste informații constituie fundamentul filozofiei noastre personale. Problema constă în faptul că multe dintre informațiile stocate au dus la concluzii eronate despre viață, care ne-au împiedicat să ne realizăm obiectivele. Singura modalitate prin care putem să eliminăm aceste bariere ale minții este să ne revizuim, remodelăm și redefinim filozofia individuală.

Ca să realizăm acest lucru, trebuie să ne revizuim într-un mod obiectiv concluziile legate de viață. Concluziile care nu lucrează în *favoarea* noastră lucrează *împotriva* noastră. Să spunem, de exemplu, că un individ consideră că patronul său nu-l plătește suficient! Sistemul lui de valori – bazându-se pe o experiență îndelungată și pe o „colecție” impresionantă de informații prețioase – spune: „Nu e cinstit!” Acest raționament îl determină să treacă la „represalii”. Drept rezultat, își reduce eforturile și își îndeplinește doar anumite sarcini de serviciu, pe care le consideră justificate, ținând seama de salariul primit. Acest mod de a gândi nu este deloc eronat... dacă scopul său este să rămână în același loc, să facă ceea ce face în prezent și să fie plătit tot restul vieții sale așa cum este plătit acum.

Concepțiile și deciziile ineficiente pe care le luăm sunt rezultatul anilor de informare greșită. Ne-am adăpat din izvoare greșite și am adunat informații eronate. Deciziile pe care le-am luat nu sunt greșite dacă se bazează pe aceste informații; informațiile sunt cele care ne determină să luăm decizii greșite. Din păcate însă, aceste decizii greșite ne îndepărtează de atingerea obiectivelor noastre.

Importanța informațiilor noi

Deoarece este practic imposibil să identificăm și să eliminăm toate informațiile eronate din computerul nostru cerebral, singura modalitate prin care ne putem schimba mentalitatea este să acumulăm informații noi. Dacă nu ne schimbăm

concepțiile și principiile, vom continua să acționăm în contradicție cu interesele noastre.

Este vital să obținem informațiile *corecte*, necesare dobândirii succesului și a fericirii. În caz contrar, vom pluti în derivă pe mările ignoranței, înșelați de puterea, prestigiul și posesiunile noastre.

Dar de unde putem să preluăm idei și informații noi, corecte și benefice, care să ne ajute să ne depășim condiția actuală? Din fericire, există pretutindeni în jurul nostru izvoare de informații pozitive, care așteaptă să le punem în practică.

Învățați din experiențele personale!

Una dintre modalitățile ideale prin care ne putem extinde granițele cunoștințelor este să trecem în revistă experiențele trecute. Universul experiențelor noastre este extrem de vast. Mintea umană este o adevărată bibliotecă, pe ale cărei rafturi zac înșiruite cărțile ce povestesc întâmplările noastre din trecut. Aceste experiențe ne sugerează că există o latură negativă și o latură pozitivă pentru toate acțiunile, deciziile și obstacolele pe care le întâlnim în cale.

O modalitate prin care putem învăța să înfăptuim un lucru *corect* este să înfăptuim un lucru *greșit*. Învățăm din eșecuri în aceeași măsură în care învățăm din victorii. Eșecul trebuie să joace rolul de profesor în viața noastră, căci – altfel – nu ne vom putea bucura de răsplata succesului. Eșecurile și greșelile din trecut trebuie să ne determine să ne schimbăm comportamentul actual, pentru că – în caz contrar – prezentul și viitorul nu vor fi decât niște copii ale trecutului.

Avem cu toții amintiri legate de acțiunile trecute, de avantajele sau consecințele neplăcute ale acestor acțiuni. Misiunea noastră este de a transforma amintirile referitoare la evenimentele trecute în niște servitori loiali, care să lucreze în slujba noastră, nu în defavoarea noastră.

Trebuie să ne asigurăm că amintirile legate de experiențele trecute – fie bune sau rele – sunt exacte, dacă vrem ca viitorul

să fie mai bun decât trecutul. Trebuie să reflectăm asupra trecutului, să retrăim momentele de atunci, să cugetăm asupra lecțiilor pe care le-am învățat și să ne remodelăm comportamentul prezent, bazându-ne pe aceste lecții din trecut. Dacă am încercat să manipulăm și să mușamalizăm adevărul experiențelor trecute, dacă am încercat să aruncăm vina pe umerii altora, înseamnă că am căutat o cale de scăpare din fața realității, condamnați fiind să repetăm greșelile din trecut și să înfruntăm greutățile prezente.

Ascultați o voce din exterior!

Cu toții avem nevoie de puțină pregătire. Acesta este și scopul cărții pe care o citiți. Pentru cei aflați în căutarea unor idei și perspective noi, ea reprezintă o voce obiectivă și călăuzitoare. Ne putem corecta singuri greșelile, dar o voce din exterior poate să confere mai multă valoare personalității și acțiunilor noastre, influențându-ne pozitiv gândurile și faptele spre dobândirea unui viitor mai bun.

O observație pertinentă din partea unei persoane pe care o respectăm ne poate ajuta să vedem lucruri pe care – în mod obișnuit – nu le-am observa. Avem tendința de a vedea numai copacii din universul nostru, în timp ce un prieten obiectiv și perspicace poate vedea întreaga pădure. Un sfat înțelept și pertinent din partea unui individ în care avem încredere și pe care îl respectăm ne poate ajuta să descoperim informații precise și corecte despre noi înșine, dar și despre procesul și capacitatea noastră de a lua decizii. Ne poate împiedica să tragem concluzii pripite și eronate, bazate pe familiaritatea noastră cu mediul în care trăim.

Dăm dovadă de multă înțelepciune dacă ne impunem o disciplină de fier: aceea de a asculta sfaturile și sugestiile unei persoane care ne *iubește* – asta în cazul în care viața și circumstanțele nu ne obligă să urmăm sfaturile unei persoane *răuvoitoare*.

În lumea afacerilor, directorii abili apelează adesea la sfaturile consilierilor lor, care aduc un suflu nou companiei prin opinia și vocea lor din exterior. Angajații unei companii pot să devină atât de familiarizați cu problemele cotidiene ale instituției lor, încât pierd din vedere soluțiile care sunt de fapt la îndemâna lor.

Trebuie să ne asigurăm un anturaj sau un grup select de parteneri, la care putem apela atunci când vântul își schimbă direcția, pentru a ne îndrepta pe calea cea dreaptă. Alți indivizi ne pot ajuta să ne analizăm în mod obiectiv acțiunile în așa fel încât să nu ne îndepărtăm de principiile fundamentale ale existenței.

Învățați din eșecurile semenilor voștri!

Oamenii și experiențele lor personale ne oferă oportunități neștiute prin care putem învăța lecții valoroase și din care ne putem inspira. Experiențele semenilor noștri ne oferă două surse inepuizabile de informație, două atitudini, două categorii de experiențe similare, dar cu rezultate diferite. Întâlnim în fiecare zi reprezentanți ai celor două categorii. Fiecare grup are propriul său public și fiecare exercită o influență asupra celor care știu să asculte. Dar ambele surse sunt importante. Una reprezintă un model demn de *urmat*, cealaltă – un exemplu ce trebuie *evitat* – este un semnal de alarmă ce trebuie studiat, dar nu imitat.

Cu toții trebuie să studiem fenomenul eșecului, căci face parte din lumea noastră, din experiența noastră de viață. De ce trebuie să studiem eșecul? Pentru că în acest fel putem să învățăm lucrurile pe care *nu trebuie* să le facem.

Toate experiențele se pot dovedi niște profesori de valoare, dacă învățăm din informațiile pe care ni le oferă și le aplicăm învățăturile în viața noastră. Există voci care susțin că asocierea cu oameni care nu au reușit să facă nimic în viață este nocivă, pentru că ne putem însuși obiceiurile lor proaste și putem repeta greșelile lor cumplite. Dar „cei care nu învață